

HISTORIAN JA YHTEISKUNTAOPIN OPETTAJIEN LIITTO HYOL ry:n

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2021

Kulunut vuosi oli HYOL ry:n 74. toimintavuosi.

Vuoden 2021 toimintaan vaikutti yhä voimakkaasti kevättalvella 2020 alkanut koronapandemia, jonka vuoksi lähes kaikki vuoden kokoukset ja koulutukset jouduttiin toteuttamaan etäyhteyden välityksellä.

1. LIITON SÄÄNTÖMÄÄRÄISET KOKOUKSET

Liiton keväliittokokous pidettiin 17.4.2021 etäyhteyden välityksellä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Mari Vares ja sihteerinä Kirsi Ruhanen. Kokoukseen osallistui 18 liiton jäsentä.

Syysliittokokous pidettiin 20.11.2021 etäkokouksena. Kokouksen puheenjohtajana toimi Jorma Tattari ja sihteerinä Kirsi Ruhanen. Kokoukseen osallistui 26 liiton jäsentä.

2. LIITON HALLITUS, TOIMIHENKILÖT JA TYÖRYHMÄT

Toimintavuonna hallitukseen kuuluivat puheenjohtajana Eero Kitunen, varapuheenjohtajina Kati Hynönen ja Hanna Ylönen sekä varsinaisina jäseninä Aino Hallamurto (henkilökohtainen varajäsen Antti Laitinen), Heikki Honkanen (Pekka Tuori), Marketta Hulkko-Lassila (Matti Rantonen), Anniina Mäki (Kirsi Nevanpää), Nina Penttinen (Marja Asikainen), Hanne Piekkola-Fabrin (Anna-Mari Numminen), Mikko Puustinen (Mari Halli), Niklas Rapo (Niina Vántänen) ja Marjo Sassali (Hanna Toikkanen-Maher).

Hallitus kokoontui kahdeksan kertaa. Kaikki hallituksen kokoukset toteutettiin etäkokouksina. Hallituksen jäsenet osallistuivat hallituksen kokouksiin seuraavasti: Hallamurto 8, Honkanen 8, Hulkko-Lassila 6, Hynönen 8, Kitunen 8, Mäki 8, Penttinen 7, Piekkola-Fabrin 4, Puustinen 6, Rapo 6, Sassali 8 ja Ylönen 7. Lisäksi hallitus kokoontui yhdessä työryhmien kanssa etäsuunnitteluseminaariin 9.1.2021.

Liiton toiminnanjohtajana työskenteli Kirsi Ruhanen. Toiminnanjohtaja toimi hallituksen sihteerinä, vastasi liiton taloudesta, toimistosta ja kilpailuista sekä koordinoi ja johti liiton käytännön toimintaa sekä taittoi Kleio-lehteä.

HYOL:n toimistossa työskenteli lisäksi 15.6.2021 saakka osa-aikaisena projektivastaavana Minna Hilska, jonka vastuulla oli Ambassador School -hanke.

Liiton tilintarkastajana toimi Maria Porokka ja toiminnantarkastajana Vesa Vihervä.

Hallitus jakaantui valiokuntiin ja työryhmiin seuraavasti:

Työvaliokunta

Kirsi Ruhanen (pj.), Eero Kitunen, Kati Hynönen ja Hanna Ylönen. Työvaliokunta kokoontui toimintavuoden aikana kahdeksan kertaa. Työvaliokunta valmisteli hallituksen kokousten työjärjestykset.

Peruskouluryhmä

Peruskouluryhmän jäsenet olivat Anniina Mäki (pj.), Marketta Hulkko-Lassila, Kati Hynönen, Taru Järvenpää, Anna-Mari Numminen, Hanne Piekkola-Fabrin, Anna Sorja, Ida Vanhainen ja Petter Wallenius.

Peruskouluryhmä piti vuonna 2021 kolme kokousta. Ensimmäinen oli etäkokous 9.1.2021 suunnitteluseminaarin yhteydessä ja lisäksi pidettiin etäkokoukset 20.3. ja 2.10.2021

Erilaiset ulkopuoliset tahot halusivat hyödyntää peruskouluryhmän jäsenten asiantuntijuutta, ja peruskouluryhmä auttoikin kehittämään erilaisia projekteja kuluneen vuoden aikana. Suomen nuorisovaltuustojen liitto toteuttaa lukuvuonna 2021–2022 Miten nuorten elämänlaatua voitaisiin parantaa kotikunnassani? – kilpailun. Peruskouluryhmä oli mukana kehittämästä kilpailua peruskouluille sopivaksi.

Peruskouluryhmä auttoi Digi- ja väestötietoviraston eduskunnalle toteuttaman demokratiakasvatuskonseptin kehittämisessä.

Perusopetuksen päättöarvioinnin arviointikriteerit otettiin käyttöön syksyllä 2021 ja peruskouluryhmä välitti niistä omat ehdotuksensa Opetushallitukselle.

Jäseniä varten suunniteltiin apuvälineitä erityiseen tuen ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opettamiseen. Työskentely jatkuu vuonna 2022.

Kleio-lehteen kirjoitettiin peruskoulua käsitteleviä artikkeleja Peruskoulun opettajan hatusta ja repusta - palstalle. Ryhmän jäseniä toimi aktiivisesti paikalliskerhoissa.

Peruskouluryhmän jäsenet Petter Wallenius ja Anna-Mari Numminen olivat mukana Taloustaitokilpailun suunnitteluryhmässä. Anniina Mäki oli mukana työryhmässä, joka vastasi HYOL:n kevät- ja kesäpäivistä. Syyspäivien suunnitteluryhmään kuuluivat Kati Hynönen ja Hanne Piekkola-Fabrin.

Lukioryhmä

Lukioryhmä Lukioryhmän jäseninä toimivat Nina Penttinen (pj.), Jari Aalto, Aino Hallamurto, Elina Heikkonen, Heikki Honkonen, Mikko Puustinen, Suvi Randén, Jorma Tattari ja Hanna Toikkanen-Maher, Mari Vares.

Lukioryhmä kokoontui HYOL:n suunnitteluseminaarissa etänä 9.1.2021. Lisäksi lukioryhmä piti kolme muuta kokousta.

Lukioryhmä laati yhteiskuntaopin preliminäärikokeen ennen kevään ylioppilastutkintoa ja historian preliminäärikokeen ennen syksyn ylioppilastutkintoa. Kevätlukukauden alussa julkaistua yhteiskuntaopin preliminäärikoetta myytiin 114 kappaletta ja syyslukukauden alussa julkaistua historian preliminäärikoetta syksyn 2021 aikana 71 kappaletta.

Lukioryhmän jäsen Mari Vares piti HYOL:n syyspäivillä alustuksen historian ja maantieteen integroidusta opintojaksosta ja laaja-alaisesta osaamisesta.

Lukioryhmän painopisteitä vuoden aikana olivat lukion uuteen opetussuunnitelmaan liittyvät muutokset ja yliopistojen todistusvalintaan vaikuttaminen.

HYOL:n lukioryhmä laati YTL:n historian ja yhteiskuntaopin jaoksille lausunnon kevään ja syksyn reaalikokeista ja hyvän vastauksen piirteistä.

Tiedotusryhmä

Riitta Mikkola (pj.), Olli Happonen, Ossi Kokkonen, Saara Paatero, Niklas Rapo, Kirsi Ruhanen, Marjo Sassali, Pirjo West ja Hanna Ylönen. Tiedotusryhmä toimi Kleion toimitusneuvostona.

3. PAIKALLISKERHOT JA YHDISTYKSET

3.1. Paikalliskerhot ja yhdistykset

Liiton piirissä toimi kertomusvuonna 20 paikalliskerhoa tai -yhdistystä sekä Finlands Svenska Historielärare -yhdistys, jonka toiminta-alueena oli koko maa.

Toimintavuonna kerhoille myönnettiin projektirahaa tavallisesta poiketen vain 4000 euroa. Projektirahaa jaettiin poikkeuksellisen vähän, sillä koronapandemian puhkeamisen vuoksi kerhojen tapahtumia peruuntui vuodelta 2020, jolloin myös kerhorahaa jäi käyttämättä. HYOL:n hallituksen päätöksellä nämä rahat voitiin siirtää käytettäväksi vuoden 2021 toimintaan.

Projektirahoja käytettiin mm. koulutus- ja luentotilaisuuksien, kotiseuturetkien, matkojen ja vierailujen järjestämiseen.

Kerhojen edustajien ja hallituksen tapaaminen järjestettiin etäyhteydellä 28.8.2021. Seminaariin osallistui 14 paikalliskerhojen ja hallituksen edustajaa.

3.2. Mikaelin kilta

HYOL:n eläkeläisjäsenistä muodostuva Mikaelin Kilta kokoontui toimintavuonna koronapandemian vuoksi vain kerran. Killan tilaisuutta koskeva kutsu lähetettiin liiton toimistosta. Mikaelin killan jäsenille postitettiin myös Kleio-lehdet.

4. JÄSENISTÖ

HYOL ry:n jäsenmäärä 3.1.2022 oli 1082 henkilöä.

Täyttä jäsenmaksua (65 €) maksavia jäseniä oli 926. Alennettua jäsenmaksua (32 €) maksavia jäseniä oli 156. Näistä eläkeläisiä oli 92, opiskelijoita 36 ja työttömiä tai vanhempainvapaalla olevia jäseniä yhteensä 28.

HYOL:n jäsenmäärä on ollut laskusuunnassa jo usean vuoden ajan. Vuoden 2021 alussa jäseniä oli 1137, vuoden 2020 alussa heitä oli 1199. Vuoden 2019 alussa jäseniä oli 1243, vuoden 2018 alussa heitä oli 1292, vuoden 2017 alussa 1334, vuoden 2016 alussa 1396, vuoden 2015 alussa 1442 ja vuoden 2014 alussa 1495.

5. TIEDOTUS- JA JULKAISUTOIMINTA

Sähköisiä uutiskirjeitä, joissa kerrottiin mm. liiton ajankohtaisista koulutustapahtumista, kilpailuista ja opintomatkoista, lähetettiin vuoden aikana kuusi kappaletta.

Jäsenlehti Kleioa julkaistiin toimintavuonna neljä numeroa. Kleion teemat vuonna 2021 olivat:

Kleio 1/2021: Muistaminen

Kleio 2/2021: Afrikka

Kleio 3/2021: Koulun arki

Kleio 4/2021: Valta ja vallankumoukset

Reaalikokeen piste-ehdotukset julkaistiin liiton kotisivulla, josta liiton jäsenet salasanan avulla voivat ladata piste-ehdotukset itselleen. Korjausehdotukset julkaistiin nettisivuilla myös ruotsiksi.

Historian ja yhteiskuntaopin opetusharjoittelijoille järjestettiin 26.1.2021 ja 21.9.2021 etätilaisuudet, joissa Eero Kitunen ja Kirsi Ruhanen esittelivät liiton toimintaa.

6. TÄYDENNYSKOULUTUSTOIMINTA

Vuonna 2020 järjestettiin historian ja yhteiskuntaopin opettajille useita valtakunnallisia täydennyskoulutustilaisuuksia, jotka tosin jouduttiin koronapandemian vuoksi toteuttamaan webinaareina.

EDUCA-messut peruttiin koronapandemian vuoksi.

Kevätpäivä pidettiin webinaarina 17.4.2021. Koulutuksen teemana oli Vaalit ja demokratia.

Taloustiedon kesäkurssi järjestettiin yhteistyössä SAK:n kanssa 8.6.2021. Kurssi toteutettiin webinaarina. Kurssilähetystä seurasi noin 100 liiton jäsentä.

Talous tutuksi – koulutustilaisuudet järjestettiin syyskuussa 2021 etätoteutuksena. Koulutuksia seurasi livenä yhteensä noin 180 henkilöä.

Syyspäivä järjestettiin etätoteutuksena 20.11.2021. Syyspäivälähetykseen osallistui noin 75 liiton jäsentä.

EU-koulutustilaisuus järjestettiin yhteistyössä Ulkoasianministeriön Eurooppatiedotuksen, Ulkopoliittisen instituutin ja Euroopan parlamentin Suomen-toimiston kanssa niin ikään etätoteutuksena 26.11.2021. Tilaisuuteen osallistui noin 55 opettajaa.

7. KILPAILUT

7.1. Taloustaitokilpailu peruskoulun 9. luokan oppilaille

Yhdeksäsluokkalaisille suunnattu talousaiheinen kilpailu järjestettiin 56. perättäisen kerran. Taloustaitokilpailussa HYOL ry:n yhteistyökumppanina toimii OP ryhmä.

Lukuvuoden 2020–2021 kilpailutoimikunnassa työskentelivät Marja Asikainen (pj.), Marko Johansson, Kirsi Ruhanen, Vesa Ryhänen ja Petter Wallenius.

Taloustaitokilpailuun ilmoittautui noin 340 koulua ja hieman yli 21 000 ysluokkalaista.

Valtakunnallinen loppukilpailu pidettiin 16 finalistin kesken etänä 27.5.2021. Taloustaitokilpailun 2021 voitti Juho Parkkulainen Pyhäselän koulusta Joensuusta. Toiseksi sijoittui Lauri Manner-Raappana Ylästön koulusta Vantaalta ja kolmanneksi Ahti Ristola Helsingin Suomalaisesta Yhteiskoulusta.

7.2. Talousguru

Talousguru 2021 jouduttiin perumaan koronapandemian takia.

Kilpailussa HYOL:n yhteistyökumppaneina toimivat Finanssiala ry ja FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonta. Kilpailua tukivat myös Kauppalehti, Taloustoimittajat ry ja Suomen Lukiolaisten Liitto.

7.3. Oikeusguru

HYOL ry:n ja Suomen Lakimiesliiton yhteistyössä kolmatta kertaa järjestämän Oikeusguru-kilpailun alkukilpailu pidettiin 70 lukiossa marraskuun alussa.

Etäyhteyksin järjestetyn Oikeusguru 2021 -kilpailun finaalin voitti Jessica Laamanen Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun lukiosta. Toiseksi sijoittui Jutta Jokisilta Töölön yhteiskoulun lukiosta ja kolmanneksi Tommi Lehtihuhta Raision lukiosta.

Oikeusguru 2021 -kilpailun järjestämistä tukivat Itä-Suomen ja Lapin yliopistojen oikeustieteelliset tiedekunnat ja laitokset.

7.4. Suomalainen kirjoituskilpailu

HYOL oli mukana Helsingin Suomalaisen Klubin, Äidinkielenopettajain liiton ja Suomen Kuvalehden järjestämässä Suomalaisessa kirjoituskilpailussa, jonka tarkoituksena on haastaa lukiolaiset pohtimaan Suomea ja suomalaisuutta. Kilpailutoimikunnassa ja loppuraadissa oli mukana Eero Kitunen. Kirjoituskilpailun palkintojenjako oli etänä helmikuussa 2021.

7.5. Turpotietäjä-kilpailu

Vuoden 2021 syksyllä järjestettiin toista kertaa lukiolaisten Turpotietäjä-kilpailu, jonka tarkoituksena on innostaa nuoria pohtimaan turvallisuuspolitiikkaa ja kokonaisturvallisuutta. Alkukilpailu järjestettiin lukioissa 8.10. ja finaali Helsingissä 30.11.2021.

Kilpailun voitti Eelis Ojala Helsingin normaalilyseosta. Toiseksi sijoittui Lauri Hietanen Etelä-Tapiolan lukiosta ja kolmanneksi Tiia Salminen Elisenvaaran lukiosta.

Turpotietäjä-kilpailun järjestävät Reserviläisliitto ja Suomen Reserviupseeriliitto. Hankkeen ohjausryhmässä ovat mukana myös Kadettikunta ry sekä Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOL ry.

8. VAIKUTTAMINEN HISTORIAN ja YHTEISKUNTAOPIN OPETTAJIEN ASEMAAN

8.1. Toiminta opettajajärjestöjen kautta

8.1.1. Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Puheenjohtaja Eero Kitunen osallistui OAJ:n puheenjohtajatapaamiseen.

8.1.2. Aineopettajaliitto ry

HYOL oli Aineopettajaliiton jäsen. Hanna Ylönen oli AOL:n hallituksen jäsen.

HYOL:n edustajana AOL:n sääntömääräisessä etävuosikokouksessa 5.11.2021 Niklas Rapo.

8.1.3. Pedagogisten opettajajärjestöjen edustajisto POE

Liiton POE-edustajat kuluneen vuoden aikana olivat Aino Hallamurto ja Anniina Mäki.

Aino Hallamurto ja Anniina Mäki osallistuivat POE:n seminaariin 9.4.2021 sekä syysseminaariin ja liittokokoukseen 12.-13.11.2021.

POE-edustajistossa HYOL:n edustajana toimi Marja Asikainen.

8.2. Yhteydet opetushallitukseen

Puheenjohtajisto oli säännöllisesti yhteydessä historian ja yhteiskuntaopin ylitarkastaja Kristina Kaihariin Opetushallituksesta.

8.3. Muu vaikuttaminen

Vuoden historian ja yhteiskuntaopin opettajaksi nimitettiin Petter Wallenius.

9. LIITON TALOUS

9.1. Tilivuosi 2021

HYOL ry:n tilinpäätös vuodelta 2021 oli 25 133,52 euroa ylijäämäinen.

Tilintarkastuksen tilikaudelta 2021 suorittivat tilintarkastustoimisto BDO:n Maria Porokka sekä toiminnantarkastaja Vesa Vihervä.

Kirjanpitäjänä tilikaudella 2021 toimi Tiina Salo tilitoimisto Reilu hallinto oy:stä.

9.2. Riskit ja epävarmuustekijät

HYOL ry:n jäsenmäärä on laskenut viimeisten vuosien aikana merkittävästi, mikä vaikuttaa jäsenmaksukertymään. Epävarmuustekijänä voidaan pitää myös sitä, että HYOL ry:n toiminnan rahoitus perustuu vain muutamaankin lähteeseen.

Taloyhtiössä, jossa HYOL:n toimisto sijaitsee, alkoi lokakuussa 2021 laaja talotekninen peruskorjaus. Urakka valmistui HYOL:n toimiston osalta helmikuussa 2022 ja koko kiinteistön osalta loppukevällä. Peruskorjauksen kokonaiskustannukset selviävät kevään 2022 aikana, jolloin myös niiden maksaminen tulee ajankohtaiseksi.

10. LIITON NEUVOTTELUYHTEYDET JA HISTORIANOPETTAJIEN EDUSTUS ERI YHTEISÖISSÄ

Toimintakauden aikana pidettiin yllä neuvotteluyhteyksiä sekä kehittämään ja ylläpitämään uusia yhteistyömuotoja poliittisten päättäjien ja eri tahoilla yhteiskuntaa toimivien järjestöjen kanssa. Tällaisia järjestöjä ja yhteisöjä olivat mm. Eduskunta, Euroopan parlamentin Suomen-toimisto, Finanssiala ry, FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Helsingin Suomalainen klubi, Historian Ystävien Liitto, Institutum Romanum Finlandiae –säätiö, Kadettikunta ry, Kansallisarkisto, Lakimiesliitto, oikeusministeriö, OAJ, Opinkirjo, OP-ryhmä, Pörssisäätiö, Reserviläisliitto, Suomalainen klubi, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö, Suomen Ateenan-instituutti, Suomen Historiallinen Seura, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry, Suomen Lukiolaisten Liitto, Suomen Pankki, Suomen Reserviupseeriliitto, Svenska litteratursällskapet, Talous ja nuoret TAT, Taloustoimittajat ry, Ulkoministeriön Eurooppatiedotus, Ulkopoliittinen instituutti, Väinö Tannerin säätiö, Ylioppilastutkintolautakunta. Lisäksi oltiin yhteydessä useisiin poliittisiin puolueisiin, muihin pedagogisiin opettajajärjestöihin sekä eri yliopistojen ja korkeakoulujen historian laitoksiin, yhteiskuntatieteellisiin tiedekuntiin ja opettajankoulutuslaitoksiin.

HYOL ry oli Suomen YK-liiton, Kesälukioseuran ja Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran jäsen.

Hanna Ylönen oli Kesälukioseuran hallituksen jäsen.

Eero Kitunen ja Kati Hynönen olivat Historian Ystävien liiton hallituksessa.

Vuokko Aromaa oli HYOL:n edustajana Historian Ystävien liiton Vuoden historiateos -palkintoraadissa.

11. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

HYOL oli aktiivisesti mukana eurooppalaisten historianopettajayhdistyksien kattojärjestön Euroclion (The European History Teachers' Association) toiminnassa. Euroclio-yhdyshenkilönä toimi Riitta Mikkola. Euroclion seminaari jouduttiin peruuttamaan koronapandemian vuoksi. Vuosikokous pidettiin etäyhteydellä

10.4.2021. Kokouksessa HYOL ry:tä edusti Kati Hynönen. Riitta Mikkola osallistui kokoukseen Euroclion hallituksen puheenjohtajana.

Ateenassa kesäkuun alussa pidettäväksi suunniteltu jatkokoulutuskurssi jouduttiin koronapandemian vuoksi siirtämään kesään 2022.

Roomassa kesäkuun alussa pidettäväksi suunniteltu jatkokoulutuskurssi jouduttiin koronapandemian vuoksi perumaan kokonaan.